

คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน
หน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินระดับต้น

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง

ตำบลโพธิ์กลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

หน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง

คำนำ

ด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการดำเนินงานระบบการแพทย์ฉุกเฉินตามพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ได้กำหนดบทบาทและภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเรื่อง การแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงระบบการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพมาตรฐาน โดยได้รับการช่วยเหลือและรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น

เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนในการตอบสนองและแก้ไขปัญหา โดยตรงเพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึงระบบการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง ดังนั้นเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง จึงได้จัดทำคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานหน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานให้กับผู้ปฏิบัติงานด้านระบบการแพทย์ฉุกเฉินและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและบริหารจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนต่อไป

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
วัตถุประสงค์	๑
หน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ	๑
เอกสารอ้างอิง	๑
แผนผังการทำงาน	๒
รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๓
คำนิยาม	๔
ภาคผนวก	๕
แบบบันทึกการปฏิบัติงานหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น	

**คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานหน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินระดับต้น
เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง**

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง

๒. ขอบเขตของการบริการ

ครอบคลุมการดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉินในเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง ตามพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ขั้นตอนการรับแจ้งเหตุ การส่งการ พาหนะฉุกเฉินออกปฏิบัติการ การประเมินอาการ การดูแลฉุกเฉิน ณ จุดเกิดเหตุ และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยฉุกเฉิน

๓. หน่วยงาน/เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

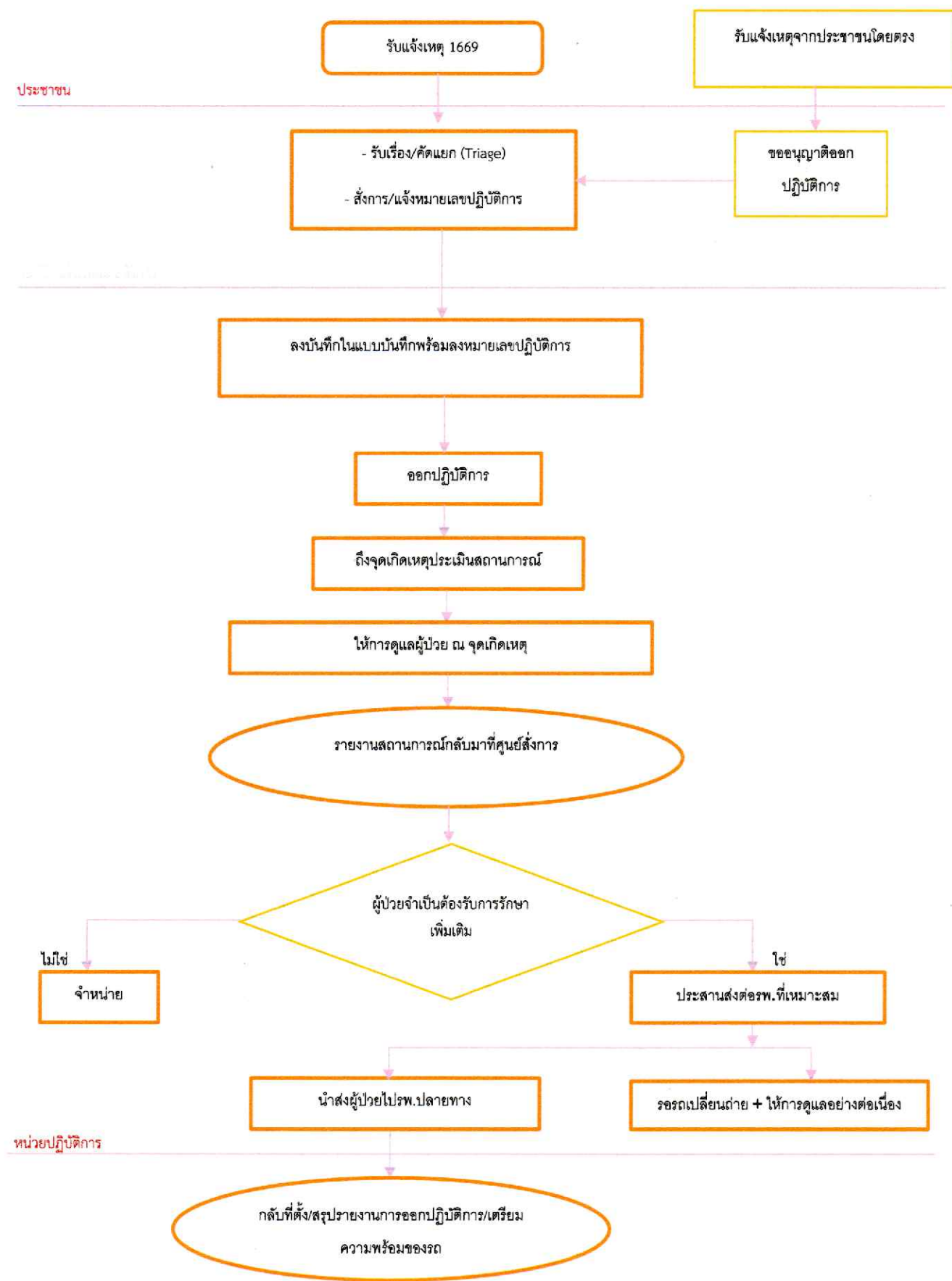
- ๓.๑ หน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง
- ๓.๒ นักวิชาการสาธารณสุข
- ๓.๓ ผู้ปฏิบัติงานการแพทย์ฉุกเฉิน

๔. เอกสารอ้างอิง

- ๔.๑ พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑
- ๔.๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒
- ๔.๓ คู่มือการดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๔.๔ คู่มือมาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน

๕. แผนผังการทำงาน

ผังงานแนวทางปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง

๖. รายละเอียดของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๖.๑ การรับแจ้งเหตุจากศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัดนครราชสีมา การจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัดเป็นภารกิจหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด โดยรับแจ้งเหตุผ่านหมายเลขสายด่วน ๑๖๖๙ และสั่งการจ่ายรถบริการการแพทย์ฉุกเฉินในระบบการแพทย์ฉุกเฉินของจังหวัดนครราชสีมาในการให้บริการประชาชนที่เจ็บป่วยฉุกเฉินในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา

๖.๒ หน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินระดับต้นเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง ขอเขตความรับผิดชอบเป็นหน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินที่มีความสามารถในการประเมินและการให้การพยาบาล ได้แก่ การตามกระตุกการห้ามเลือด การช่วยฟื้นคืนชีพขั้นต้น และการบริหารยาสามัญประจำบ้าน รวมทั้งการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอย่างถูกวิธี สื่อสารประสานงานกับศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการประจำจังหวัด และร่วมปฏิบัติงานกับหน่วยปฏิบัติการในระดับที่สูงกว่า โดยไม่มีการปฏิบัติที่จัดอยู่ในขอบเขตของการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สามารถปฏิบัติงานได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และอยู่ภายใต้การควบคุมของแพทย์หรือพยาบาลประจำศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการประจำจังหวัดตามที่กฎหมายกำหนด

(ก) ชุดปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินระดับต้น เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง รับแจ้งเหตุจากศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัดนครราชสีมา ผ่านช่องสัญญาณวิทยุสื่อสารคลื่นความถี่ ๑๕๕.๗๒๕ MHz.

(ข) ชุดปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินระดับต้น เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง รับแจ้งเหตุจากประชาชนผ่านหมายเลขโทรศัพท์เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง เมื่อได้รับแจ้งเหตุให้วิทยุแจ้งศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัดนครราชสีมา ผ่านช่องสัญญาณวิทยุสื่อสารคลื่นความถี่ ๑๕๕.๗๒๕ MHz. ภายใน ๒ นาที

๖.๓ รถปฏิบัติการฉุกเฉินออกปฏิบัติการ

รถปฏิบัติการฉุกเฉินเป็นรถยนต์ที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการลำเลียงหรือขนส่งผู้ป่วยฉุกเฉินยานพาหนะดังกล่าวให้แสดงสัญลักษณ์บ่งบอกการเป็นรถปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินตามที่กำหนดไว้ในส่วนของมาตรฐานการแสดงสัญลักษณ์และเครื่องหมายโดยหน่วยปฏิบัติการมีหน้าที่ในการตรวจ ดูแล บำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ รถยนต์ที่นำมาใช้เป็นรถปฏิบัติการฉุกเฉินจะต้องผ่านการจดทะเบียนรถ ตรวจสอบสภาพรถ ต่อใบอนุญาตประจำปีของกรมการขนส่งทางบก และมีการประกันภัยตามที่กฎหมายกำหนด

(ก) ชุดปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินระดับต้น เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง รับแจ้งเหตุจากศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัดนครราชสีมา เมื่อได้รับแจ้งเหตุรถปฏิบัติการฉุกเฉินออกปฏิบัติการไปยังที่เกิดเหตุภายใน ๕ นาที

(ข) ชุดปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินระดับต้น เทศบาลตำบลโพธิ์กลาง รับแจ้งเหตุจากประชาชน เมื่อได้รับแจ้งเหตุให้วิทยุแจ้งศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการจังหวัดนครราชสีมา แล้วให้รถปฏิบัติการฉุกเฉินออกปฏิบัติการ ไปยังที่เกิดเหตุภายใน ๕ นาที

๖.๔ การประเมินอาการผู้ป่วย

(ก) ประเมินอาการผู้ป่วย ปฐมพยาบาล ผู้ป่วยอาการดีขึ้น รายงานกลับศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการผ่านช่องสัญญาณวิทยุสื่อสารคลื่นความถี่ ๑๕๕.๗๒๕MHz. และให้เคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลภายในเวลา ๒๐ นาที

(ข) ประเมินอาการผู้ป่วย ปฐมพยาบาล ผู้ป่วยอาการฉุกเฉินวิกฤต ให้รายงานกลับศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการผ่านช่องสัญญาณวิทยุสื่อสารคลื่นความถี่ ๑๕๕.๗๒๕ MHz.

กรณี ผู้ป่วยฉุกเฉินอาการวิกฤตหนัก ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยฉุกเฉินพร้อมออกเปลี่ยนถ่ายผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาลภายในเวลา ๒๐ นาที

๗. คำนิยาม

การแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medicine) หมายถึง การปฏิบัติการฉุกเฉิน การศึกษา การฝึกอบรม การค้นคว้า วิจัย การป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นฉุกเฉิน และเกี่ยวกับการประเมิน การจัดการ การบำบัดรักษา ผู้ป่วยฉุกเฉิน นับตั้งแต่การรับรู้ถึงภาวะการเจ็บป่วยฉุกเฉินจนถึงการดำเนินการให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการบำบัดรักษาให้พ้นภาวะฉุกเฉิน จำแนกเป็นการปฏิบัติการในชุมชน การปฏิบัติการต่อผู้ป่วยฉุกเฉินทั้งนอกโรงพยาบาลและในโรงพยาบาล

ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน(Emergency Medicine System) หมายถึงระบบต่างๆ เกี่ยวกับการแพทย์ฉุกเฉิน มาตรฐานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medicine System Standard) หมายถึง ระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่ กพฉ. กำหนดเพื่อให้เป็นหลักว่า ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึงระบบการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพ โดยได้รับการช่วยเหลือและรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์

ผู้ป่วยฉุกเฉิน (Emergency Patient) หมายถึง บุคคลที่ได้รับบาดเจ็บหรือมีอาการป่วยกะทันหันซึ่งเป็นภัยอันตรายต่อการดำรงชีวิตหรือการทำงานของอวัยวะสำคัญ จำเป็นต้องได้รับการประเมิน การจัดการและการบำบัดรักษาอย่างทันท่วงทีเพื่อป้องกันการเสียชีวิตหรืออาการรุนแรงขึ้นของการบาดเจ็บหรืออาการป่วยนั้น

ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Medicine Operation) หมายถึง การปฏิบัติการด้านการแพทย์ฉุกเฉิน การรับรู้ถึงภาวะการเจ็บป่วยฉุกเฉินจนถึงการดำเนินการให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการบำบัดรักษาให้พ้นภาวะฉุกเฉิน ได้รับการบำบัดรักษาให้พ้นภาวะฉุกเฉิน ซึ่งรวมถึงการประเมิน การจัดการ การประสานงาน การควบคุมการดูแล การติดต่อสื่อสาร การลำเลียง หรือขนส่งผู้ป่วย และการบำบัดรักษาพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินทั้งนอกสถานพยาบาล และในสถานพยาบาล

ชุดปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินระดับต้น (Basic life support unit : BLS) หมายถึง ชุดปฏิบัติการที่ประกอบด้วยพาหนะกู้ชีพระดับเบื้องต้นที่ขึ้นทะเบียนพาหนะกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติแล้วพร้อมอุปกรณ์กู้ชีพระดับเบื้องต้นและหัวหน้าชุด เป็นพนักงานฉุกเฉินการแพทย์ ผ่านการอบรมตามหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๑๑๐ ชม. และมีสมาชิกเป็น อาสาสมัครฉุกเฉินการแพทย์รวมกันในทีมไม่น้อยกว่า ๓ คน

ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ (Dispatch Center : DC) หมายถึง ศูนย์หรือหน่วยปฏิบัติการที่มีระบบเครือข่ายการสื่อสารและความเหมาะสมของทรัพยากรในพื้นที่ มีหน้าที่รับแจ้งเหตุจากประชาชนโดยตรง รับแจ้งผ่านศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินอื่น หรือรับแจ้งเหตุฉุกเฉินจากแหล่งอื่น เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อสื่อสารประสานการช่วยเหลือแนะนำการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ป่วย สั่งการและกำกับ การปฏิบัติการของหน่วยปฏิบัติการ และชุดปฏิบัติการ บันทึกข้อมูลการรับแจ้งเหตุและสั่งการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน

๘. แบบฟอร์ม/เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- แบบบันทึกการปฏิบัติงานหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น

ภาคผนวก

แบบบันทึกการปฏิบัติงานหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น

1. หน่วยปฏิบัติการ

ลำดับผู้ป่วย (CN)

เลขที่ผู้ป่วย

ชื่อหน่วยปฏิบัติการ..... วันที่..... ปฏิบัติการที่.....
 เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ 1..... รหัส..... 2..... รหัส.....
 3..... รหัส..... 4..... รหัส.....
 ผลการปฏิบัติงาน ไม่พบเหตุ พบเหตุ สถานที่เกิดเหตุ.....
 ภาศจารย์.....

2. ข้อมูลเวลา

เวลา (น.)	รับแจ้งเหตุ	รับคำสั่งออกปฏิบัติการ	ออกอาศรม	ถึงที่เกิดเหตุ	ออกจากที่เกิดเหตุ	ถึง รพ.	ถึงฐาน
	น.	น.	น.	น.	น.	น.	น.
รวมเวลา (นาที)	Response time = นาที						
เลข กม.							
ระยะทาง (กม.)	รวมระยะทางไป..... กม.					ระยะทางกลับ..... กม.	

3. ผู้เจ็บป่วย

คำนำหน้าชื่อผู้ป่วย..... อายุ..... ปี เพศ (จากระบบ) ชาย หญิง
 คนไทย เลขบัตรประชาชน (ป้อน format)..... แรงงานต่างด้าว
 ชาวต่างชาติ ประเทศ..... เลขที่หนังสือเดินทาง.....
 สิทธิการรักษา บัตรทอง ข้าราชการ ประกันสังคม แรงงานต่างด้าว/ขึ้นทะเบียน ไม่มีหลักประกัน
 ประกันอื่น ๆ (ถ้ามี)
 ประกันท่องเที่ยว ประเทศ.....
 ผู้ประสบภัยจากรถ
 ประเภท..... ทะเบียนรถ.....
 เลขทะเบียน..... จังหวัด.....
สภาพผู้ป่วย
 ประเภทผู้ป่วย บาดเจ็บ/อุบัติเหตุ ป่วยฉุกเฉิน
 ความรู้สึกตัว รู้จักตัว ชื่น หมดสติปลุกตื่น หมดสติปลุกไม่ตื่น เอะอะโวยวาย
 การหายใจ ปกติ เร็ว ช้า ไม่สม่ำเสมอ ไม่หายใจ
 บาดแผล ไม่มี แผลถลอก ฉีกขาด/ลิด แผลฟกช้ำ แผลไหม้ ถูกยิง ถูกแทง อวัยวะตัดขาด ถูกระเบิด
 กระดูกผิดรูป ไม่มี ผิดรูป
 อวัยวะ ศีรษะ/คอ ใบหน้า สันหลัง/หลัง หน้าอก/ไหล่/รัก ช่องท้อง เฉากกราน Extremities ศีรษะ Multiple injury back
การช่วยเหลือ
 ทางเดินหายใจ ไม่ได้ทำ จัดทำผู้ป่วย เปิดทางเดินหายใจ ช่วยหายใจ (Pocket Mask)
 การห้ามเลือด ไม่ได้ทำ การกดห้ามเลือด ทำแผล
 การคานกระดูก ไม่ได้ทำ เสืออก/ไม้คาน Sling เสืออกคานและกระดูกบนรองหลังยาว
 ช่วยฟื้นคืนชีพ ไม่ได้ทำ ทำ
 ผลการดูแลรักษาขั้นต้น ไม่ยอมให้รักษา พยาบาล คนขับ/คนที่ ทารุหนัก เสียชีวิต ณ จุดเกิดเหตุ เสียชีวิตขณะนำส่ง

4. ภาศการคัดัดใจส่งโรงพยาบาล (โดยหัวหน้าทีมและ/ผ่านการเห็นชอบของศูนย์ฯ)

นำส่งห้องฉุกเฉินโรงพยาบาล..... (เวลา)..... รพ.รัฐ รพ.เอกชน
 เหตุผล เหมาะสม/สามารถรักษาได้ อยู่ใกล้ มีหลักประกัน เป็นผู้ป่วยเก่า เป็นความประสงค์ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ผู้ส่งปรายงาน..... รหัส.....

5. การประเมิน/รับรองการนำส่ง (โดยแพทย์ พยาบาล ประจำโรงพยาบาลที่รับดูแลต่อ)

HN..... ภาศกัมจัดโรค.....
 ระดับการคัดัด (ER Triage) แดง (วิกฤติ) L1,L2 เหลือง (เร่งด่วน) L3 เขียว (ไม่รุนแรง) L4 ขาว (ทั่วไป) L5 ดำ (รับบริการสาธารณสุขอื่น) ไม่มีผู้ป่วย
 ทางเดินหายใจ ไม่จำเป็น ไม่ได้ทำ ทำและเหมาะสม ทำแต่ไม่เหมาะสม ระบุ.....
 การห้ามเลือด ไม่จำเป็น ไม่ได้ทำ ทำและเหมาะสม ทำแต่ไม่เหมาะสม ระบุ.....
 การคานกระดูก ไม่จำเป็น ไม่ได้ทำ ทำและเหมาะสม ทำแต่ไม่เหมาะสม ระบุ.....
 ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง แพทย์ พยาบาล อื่น ๆ.....

6. ผลการรักษาที่ในโรงพยาบาล (คิดตามวันถึงเดือน)

Admitted Yes No,
 พยาบาล รักษาต่อที่อื่น ังรักษาใน รพ. เสียชีวิตใน รพ. ปฏิเสธการรักษา/หนีกลับ กลับไปกลับบ้าน คมแล้วไม่ทราบผล

ส่งแบบบันทึกกลับมายังสำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินประจำจังหวัดก่อนวันสิ้นเดือนนั้น